

Gebyr for flytning af jord, som er affald, hhv. konkrete anvisninger

Dansk Affaldsforening – den 31. marts

Jordflytningsgebyret

- Affaldsaktørbekendtgørelsens § 18, stk. 5:
 - ”Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og opkræve et gebyr hos virksomheder, der anmelder flytning af jord, som er erhvervsaffald, i henhold til bekendtgørelse om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord.
 - Gebyret skal dække kommunens omkostninger i forbindelse med anmeldelse og dokumentation ved flytning af jord, som er erhvervsaffald.
 - Gebyret skal differentieres, så det afspejler tidsforbruget ved den enkelte anmeldelse, dog således at gebyrstørrelsen kan inddeles i faste gebyrtrin fastsat af kommunalbestyrelsen.”

Anmeldelse og dokumentation ved flytning af jord

- Jordflytningsbekendtgørelsens § 4, stk. 2:
 - ”Den, der som ejer, bruger eller bvoherre foranstalter flytning af jorden, eller den, der er ansvarlig for den faktiske flytning af jorden, herunder entreprenøren, skal indgive anmeldelse eller sikre sig, at anmeldelse er sket.”
- Affaldsaktørbekendtgørelsens § 18, stk. 5:
 - ”Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og opkræve et gebyr hos virksomheder, der anmelder flytning af jord, som er erhvervsaffald”
 - Var begrundelsen for gebyret ikke, at vi skulle forfølge affaldsproducenten?

Selvstændigt regulativ/ordning for jord, som er affald

- Affaldsaktørbekendtgørelsens § 3, stk. 2:
 - *”Kommunalbestyrelsen skal udarbejde og vedtage et selvstændigt regulativ for jord, som er affald.”*
- Affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 1;
 - *”Kommunalbestyrelsen skal etablere ordninger for affald, ... herunder jord, som er affald, produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen, ... Ordningerne skal fremgå af ... regulativet for jord, som er affald, jf. § 3.”*
- Det er ikke dette, som jordflytningsgebyret skal dække...
 - Dette er jo et selvstændigt gebyr, mens jordflytningsgebyret tidligere var omfattet af administrationsgebyret – og er det stadig for husholdninger...

Anmeldelse og dokumentation ved flytning af jord

- Jordflytningsbekendtgørelsens § 2:
 - ”Denne bekendtgørelse omfatter følgende flytninger af jord:
 - 1) Flytning af jord, der er forurenede, bort fra den ejendom, hvor den er opgravet.
 - 2) Flytning af jord bort fra en kortlagt ejendom, hvor den er opgravet.
 - 3) Flytning af jord bort fra en kortlagt del af en ejendom, hvor den er opgravet.
 - 4) Flytning af jord bort fra et areal, som anvendes som offentlig vej, hvor den er opgravet.
 - 5) Flytning af jord bort fra en ejendom, der er omfattet af områdeklassificering, hvor den er opgravet.
 - 6) Flytning af jord bort fra et godkendt modtageanlæg for jord.”

Intet af ovenstående jord er nødvendigvis affald...

Hvornår er jord affald?

- Affaldsbekendtgørelsens § 2, stk. 1:
 - *”Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, som **indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.**”*
- Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 3:
 - *”Affaldsfraktion: Underopdeling af affald efter materiale, sammensætning og oprindelse, herunder ..., jord ...”*
- Affaldsbekendtgørelsens § 3, nr. 16:
 - *”Erhvervsaffald: Affald, som er frembragt af virksomheder.”*

Sidestensdommens kriterier for, hvad der ikke er affald

- Sag C-9/00:
 - Sagen drejede sig om, hvorvidt sidesten fra et granitbrud oplagt nær stenbruddet med henblik på senere anvendelse i et vejbyggeri skulle anses som affald
 - Behandling i form af nyttiggørelse er ikke tilstrækkeligt til at fastslå, at der er tale om affald, jf. præmis 27
 - *”Der er faktisk ikke noget, der begrunder, at direktivets bestemmelser, der tilsigter bortskaffelse eller nyttiggørelse af affald, skulle omfatte materialer eller råstoffer, der som produkter har en økonomisk værdi, uanset om der en eller anden form for forarbejdning, og som sådan er undergivet de bestemmelser, der finder anvendelse for sådanne produkter.”, jf. præmis 35*

Sidestensdommens kriterier for, hvad der ikke er affald

- Sag C-9/00:
 - Det er dog en betingelse, at *”der ikke blot er en mulighed for, at godet, materialet eller råstoffet vil blive genanvendt, men hvor det er sikkert, at en sådan genanvendelse vil finde sted uden forudgående bearbejdning og i forlængelse af fremstillingsprocessen”*, jf. præmis 36
 - EU-Domstolen tilføjede, at hvis genanvendelse af materialet økonomisk set er fordelagtigt for indehaveren, da indebærer dette en høj grad af sandsynlighed for, at der vil ske en sådan anvendelse som forudsat, jf. præmis 37
 - Endelig pegede EU-Domstolen på, at relevante momenter var henholdsvis:
 - Materialets miljøfarlighed
 - Tids- eller tidsubegrænset oplagring forud for anvendelse

Hvornår er jord undtaget fra affaldsdefinitionen

- Forarbejderne til jordforureningslovens § 50, stk. 4 (lov nr. 507/2006):
 - ”Under visse betingelser må uforurennet jord, der graves op, antages at falde uden for affaldsdefinitionen.
 - Dette er tilfældet, når jordproducenten har en aftager af den uforarbejdede jord på opgravningstidspunktet, og jorden derfor aldrig når at blive til affald, før den finder anden anvendelse. I disse tilfælde må jorden anses for at være et produkt.

Hvornår er jord undtaget fra affaldsdefinitionen

- Forarbejderne til jordforureningslovens § 50, stk. 4 (lov nr. 507/2006):
 - *Ved afgørelsen af, om der er tale om et produkt eller affald, bør der lægges vægt på, at aftalen om aftagning af jorden er indgået senest på opgravningstidspunktet, og at jorden kun oplagres for en kortere tidsafgrænset periode, inden den finder fornyet anvendelse.*
 - *Såfremt jorden oplagres for en længere eller ikke-tidsafgrænset periode, må jorden anses for at udgøre en byrde for ejeren, hvilket er et indicium for, at der er tale om affald. Støtte for sådanne betragtninger findes i præmisserne for den såkaldte »Sidestensdom« fra EF-domstolen (dom af 18. april 2002, sag C-9/00).”*

Forureningsgraden er et relevant sekundær kriterium

- EU-domstolens dom af 14. marts 2019 (sag C-399/17):
 - Fra slutningen af 2010 og til begyndelsen af 2011 overførte en tjekkisk operatør ca. 20.000 ton TPS-NOLO (Geobal) til Polen bestående af tjæresyre, som er en rest fra raffinering af olie, kulstøv og calciumoxid.
 - Blandingen kunne anvendes som brændstof på cementfabrikker
 - Polen anså overførslen som ulovlig eksport af affald
 - Tjekkiet henviste til, at det ikke var affald, bl.a. fordi blandingen var registreret i henhold til REACH-forordningen
 - EU-kommissionen indbragte Tjekkiet for EU-domstolen (Traktatbrudssag)

Forureningsgraden er et relevant sekundær kriterium

- EU-domstolens dom af 14. marts 2019 (sag C-399/17):
 - EU-domstolen udtalte bl.a.:
 - *”Det skal indledningsvis fremhæves, at der ikke ud fra stoffernes farlighed kan udledes noget om begrebet affald”* (Præmis 66).
 - *”Som det fremgår af definitionen på affald, betragtes et stof ikke som affald på grund af sin art, men fordi dets indehaver agter eller er forpligtet til at skille sig af med det, dvs. på grund af indehaverens eller lovgivers hensigt.”* (Præmis 74)
 - *”et stofs kemiske sammensætning kan være tegn på, at det er affald”* (Præmis 74).
 - Tjekkiet blev frifundet.
 - EU-kommissionen havde ikke løftet bevisbyrden for, at der var tale om affald på overførelstidspunktet

Opsumming - affaldsdefinitionen

- Affaldsdefinitions subjektive element er afgørende:
 - Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.
- Forureningsgrad har som udgangspunkt mindre betydning for, om der er tale om affald
 - Det taler for, at der ikke er tale om affald, hvis det kan anvendes uden fare for menneskers sundhed og/eller skade på miljøet
 - Forureningsgrad kan dog indebære, at der opstår en formodning for, at der er tale om affald

Jordflytningsgebyret

- Udvalgte spørgsmål fra Energistyrelsens høringsnotat – 7. december 2020
 - *”Kommunens udgifter til regulativudarbejdelse, overordnet administration af anvisningsordninger, planlægning og generel information” er ikke omfattet af jordflytningsgebyret*
 - *”Kommunernes gebyrer for konkrete anvisninger af erhvervsaffald samt anmeldelse og dokumentation af jordflytninger, bør således indeholde pågældende kommunes omkostninger til*
 - *sagsbehandling af de konkrete henvendelser, samt*
 - *administration af gebyrordningen,*
 - *baseret på kommunens interne timepris inkl. overheadomkostninger, samt*
 - *afskrivninger på kapitalinvesteringer, såsom specielle IT-systemer, der kan henføres til den pågældende ordning.”*

Jordflytningsgebyret

- Uddrag af udvalgte spørgsmål fra Energistyrelsens FAQ (Udateret)
 - *Hvilke omkostninger kan medregnes i gebyret?*
 - *”aktiviteter, som er knyttet direkte til de pågældende gebyrfinansierede områder”*
 - Generel vidensopbygning og planlægning medregnes ikke
 - Sidemandsoplæring kan ikke gebyrfinansieres
 - *”Kan der pålægges et ”opstartsgebyr” på alle anmeldelser, som eksempelvis omfatter systemudgifter og et fast, minimumstidsforbrug, hvor mere komplekse sager sidenhen opkræves et ekstra gebyr for tidsforbrug ud over normen?”*
 - ENS: Nej, gebyret skal afspejle tidsforbruget

Jordflytningsgebyret

- Uddrag af udvalgte spørgsmål fra Energistyrelsens FAQ (Udateret)
 - *Kan MST timepris for miljøtilsyn anvendes?*
 - ENS: Nej – gebyret skal dække kommunens omkostninger
 - *Kan gebyrtrin differentieres på baggrund af sagstype? For eksempel som et gebyrtrin for jordflytninger fra kortlagte arealer, et for jordflytninger fra vejarealer, o. lign., baseret på erfaringer om sagstypens typiske tidsforbrug?*
 - ENS: Nej – gebyret skal afspejle tidsforbruget

Gebyr for konkrete anvisninger

- Affaldsaktørbekendtgørelsens § 18, stk. 4:
 - *”Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og opkræve et gebyr hos virksomheder, for hvilke kommunen foretager konkrete anvisninger, jf. § 8, stk. 6, af erhvervsaffald.*
 - *Gebyret skal dække de omkostninger, konkrete anvisninger giver anledning til, efter kommunen har foretaget forudgående klassificering, jf. bekendtgørelse om affald.*
 - *Gebyret skal differentieres, så det afspejler tidsforbruget ved den enkelte konkrete anvisning, dog således at gebyrstørrelsen kan inddeles i faste gebyrtrin fastsat af kommunalbestyrelsen.”*

Gebyr for konkrete anvisninger

- Det centrale spørgsmål i denne sammenhæng er, hvornår skal kommunerne egentlig lave en konkret anvisning for erhvervsaffald?
 - Affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 6:
 - *”Kommunalbestyrelsen skal konkret anvise affald, der ikke er omfattet af en indsamlings- eller anvisningsordning, jf. dog stk. 2 og 3.*
 - *Den konkrete anvisning skal ske på baggrund af en konkret vurdering af affaldets egenskaber, herunder nødvendige prøvetagninger og analyser til brug for klassificering og anvisning.”*
 - Der er benyttelsespligt til de kommunale ordninger, jf. affaldsaktørbekendtgørelsens § 12!

Gebyr for konkrete anvisninger

- Affaldsaktørbekendtgørelsens § 8, stk. 1:
 - *”Kommunalbestyrelsen skal etablere ordninger for affald, jf. bekendtgørelse om affald, herunder jord, som er affald, produceret af husholdninger og virksomheder i kommunen, jf. dog stk. 2 og 3 og § 10. Ordningerne skal fremgå af henholdsvis regulativet for husholdningsaffald, regulativet for erhvervsaffald og regulativet for jord, som er affald, jf. § 3.”*
 - Hvis affaldet er omfattet af bestemmelsen, kan der ikke opkræves gebyr
 - Eksplosivt affald er ikke omfattet
 - Kommunerne må ikke anvise erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse

Gebyr for konkrete anvisninger

- Definitionerne på indsamlings- og anvisningsordninger i affaldsbekendtgørelsens § 3:
 - 8) *Anvisningsordning: En ordning, hvor kommunalbestyrelsen i et regulativ har fastlagt på hvilken måde og eventuelt på hvilket anlæg, affaldsproducenten skal sikre, at affaldet bliver håndteret.*
 - 28) *Indsamlingsordning: En regulativbestemt ordning, hvor kommunen overtager ansvaret for affaldets videre håndtering ved opsamlingsstedet, og som er organiseret som en hente- eller en bringeordning.*

Gebyr for konkrete anvisninger

- Hvornår kan der opkræves gebyr?
 - Ved anvisning af forbrændings- eller deponeringseget affald, som ikke er omfattet af en indsamlings- eller anvisningsordning
 - Det er formentlig meget begrænset, hvad der findes derude?
 - Hvad med usorteret erhvervsaffald?
 - Energistyrelsens høringsnotat af 7. december 2020 (s. 9) synes at anerkende, at der er tale om en gebyrfinansieret konkret anvisning...
 - Den rette tilgang ville nok være at håndhæve sorteringspligten efter affaldsbekendtgørelsens kap. 9....

Gebyr for konkrete anvisninger

- Gebyret skal afspejle tidsforbruget
- Klassificeringsopgaven er skattefinansieret!
- Gebyret alle konkrete anvisninger – uanset om virksomheden har bedt om det eller ej...
- NB: En anvisning til et anlæg, som er omfattet af en kommunal ordning, kan ikke gebyrfinansieres...

Kontakt

Jacob Brandt

Advokat (L), partner

Tlf. 21 31 54 03

E-mail: jab@codexlaw.dk